

ROZHODNUTÍ

Kárný senát Nejvyššího správního soudu složený z předsedkyně senátu Mgr. Daniely Zemanové a členů senátu: JUDr. Jana Huška, Mgr. Věroslava Řezáče, JUDr. Aleny Mátlové, JUDr. Josefa Doubka a JUDr. Dalimily Gadasové projednal v ústním jednání dne 16. 5. 2012 návrh **ministra spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha, na zahájení kárného řízení ze dne 31. 8. 2011, proti **JUDr. J. K.**, místopředsedovi Okresního soudu v Děčíně, Masarykovo náměstí 1, Děčín 1, a rozhodl

t a k t o :

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. **s e**

JUDr. J. K.,
místopředseda Okresního soudu v Děčíně,

z p r o š ť u j e

kárného obvinění pro skutek spočívající v tom, že

jako soudce Okresního soudu v Děčíně v rozporu s § 88a odst. 1 trestního řádu a § 80 odst. 1, odst. 3 písm. b) zákona č. 6/2002 Sb. rozhodl dne 16. 10. 2009 o povolení zjišťování údajů o telekomunikačním provozu, a to na podkladě nedostatečně a nevěrohodně odůvodněné žádosti policejního orgánu, tedy aniž by z předložené žádosti mohl mít za prokázané, že policejním orgánem uvedené telefonní stanice jsou stanicemi zájmovými ve smyslu následného zdokumentování a zjištění dalších skutečností potřebných pro objasnění trestné činnosti, čímž tomuto orgánu umožnil dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací a vydaný příkaz odůvodnil pouze formálně.

Tohoto jednání se měl dopustit ve věci vedené Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 0 Nt 915/2009, kdy na podkladě žádosti Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie, pracoviště Varnsdorf, ze dne 16. 10. 2009, vydal téhož dne Příkaz ke zjištění údajů o uskutečněním telekomunikačním provozu čtyř telefonních čísel;

čímž měl zaviněně porušit povinnosti soudce a dopustit se kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb.,

neboť **n e b y l o p r o k á z á n o**, že se stal skutek, pro který se řízení vede.

O d ů v o d n ě n í :

I. Obsah návrhu

Kárně obviněný místopředseda soudu se dle navrhovatele dopustil skutku popsaného ve výroku tohoto rozhodnutí, čímž měl zaviněně porušit povinnosti soudce vykonávat svědomitě svoji funkci a povinnost dbát o to, aby jím vydané rozhodnutí bylo srozumitelné a pečlivě odůvodněné. Tím ohrozil důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudu, čímž spáchal kárné provinění dle § 87 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, v platném znění (dále jen „zákon o soudech a soudcích“).

Navrhovatel na základě informací uveřejněných ve sdělovacích prostředcích o vyšetřování Inspekce Policie České republiky (dále též „PČR“), ve věci povolování údajů o uskutečněním telekomunikačním provozu Okresním soudem v Děčíně, provedl ve druhé polovině měsíce června roku 2011 prověrku spisů rejstříku Nt Okresního soudu v Děčíně, které se týkaly povolování zjišťování údajů o uskutečněním telekomunikačním provozu podle § 88a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění platném a účinném do 31. 12. 2011 (dále též „t. ř.“ nebo „trestní řád“). Ve všech prověřovaných 18 spisech bylo shledáno zcela nedostatečné odůvodnění příkazu povolujícího zjišťování těchto údajů.

Kárně obviněným soudcem byl vydán takový příkaz ve věci sp. zn. 0 Nt 915/2009. Navrhovatel odkazuje na znění § 88a odst. 1 t. ř., při jehož aplikaci je dle navrhovatele nutno vycházet zejména ze závěrů, k nimž dospěl Ústavní soud, konkrétně cituje odst. 16 a 17 nálezů ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 789/06.

Obsah příkazu ke zjištění údajů o uskutečněním telekomunikačním provozu vyplývá ze znění § 88a odst. 1 trestního řádu a dále ze samotné jeho povahy. Podle obecně uznávaného výkladu tento příkaz musí kromě obecných náležitostí (§ 134 trestního řádu per analogiam) obsahovat uložení sdělení konkrétních údajů o uskutečněním telekomunikačním provozu s odkazem na konkrétní ustanovení speciálního zákona, údaj o sledovaném období, údaj o majiteli či uživateli příslušné telefonní či jiné stanice, je-li tato osoba známa, účel zjišťování údajů, a to zejména ve formě údajů o trestném činu, pro který se trestní řízení vede, údaj o konkrétním oprávněném orgánu činném v trestním řízení a údaj o způsobu sdělení požadovaných údajů (Šámal, P. a kol., Trestní řád. Komentář. I. díl, 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008, str. 747 - 748, bod 9).

Jádrem příkazu je jeho odůvodnění. I v případě příkazu dle § 88a trestního řádu je požadavek jeho řádného odůvodnění jedním ze základních atributů spravedlivého procesu. Příkaz vydaný kárně obviněným obsahuje pouze velmi stručné odůvodnění, z něhož nelze dovodit, z jakého důvodu soud na základě žádosti policejního orgánu považoval za nezbytné zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu u jednotlivých konkrétních čísel.

Navrhovatel se neztotožnil s postupem soudce při vydávání příkazu dle § 88a trestního řádu, který popsal ve svém vyjádření ze dne 23. 6. 2011 předseda Okresního soudu v Děčíně (též kárně obviněný v jiném kárném řízení). Odkázal na závěry Ústavního soudu, který dovedl povinnost soudu zabývat se obligatorně i takovými okolnostmi, jako je otázka řádného zahájení trestního řízení (§ 158 odst. 3 trestního řádu) a důvodnosti podezření, či otázka neodkladnosti nebo neopakovatelnosti požadovaného úkonu (§ 158 odst. 3 písm. i/ trestního řádu). V daném případě není ze žádosti zřejmé, jaké konkrétní skutečnosti či důkazy přivedly policejní orgán k daným telefonním číslům, u nichž bylo žádáno o vydání příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu. Odůvodnění vydaného příkazu pouze kopíruje odůvodnění podaných žádostí, aniž by bylo podrobně zdůvodněno, na základě jakých konkrétních skutečností byla právě ta která telefonní čísla vyhodnocena jako zájmová a jaký je jejich vztah k podezřelým.

Soudce by měl být garantem pro společnost, že policejní orgán bude zjišťovat údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu pouze v nezbytném rozsahu a výlučně v odůvodněných případech. Přístup kárně obviněného je však nutno označit za přístup zcela formalistický. Navíc jeho postup nebylo možno ani následně napravit prostřednictvím řádných opravných prostředků. Kárně obviněný nedostal své zákonem stanovené povinnosti jím vydávaný příkaz řádně (tj. adekvátně, racionálně a logicky) odůvodnit, čímž se dopustil libovůle, která může snížit důvěru v soudnictví. Nejedná se o pochybení výjimečné, o čemž svědčí další podané kárné žaloby proti 6 soudcům téhož soudu. Dle navrhovatele by jednání kárně obviněného mělo být posouzeno jako kárné provinění podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, a jako kárné opatření by měla být uložena důtka podle § 88 odst. 1 písm. a) zákona o soudech a soudcích, pokud kárný soud neshledá jako postačující projednání věci.

II. Vyjádření kárně obviněného

Kárně obviněný místopředseda nepodal k návrhu samostatné písemné vyjádření, při jednání odkázal na obsah vyjádření předsedy Okresního soudu v Děčíně ze dne 23. 6. 2011, který byl v jiném kárném řízení obviněn z právně stejně kvalifikovaného kárného provinění.

Předseda Okresního soudu v Děčíně v uvedeném vyjádření uvedl, že soudce má k dispozici pouze odůvodněnou žádost a příslušný vyšetřovací spis, o jehož obsah se žádost opírá. Soudce neověřuje, jakým způsobem se informace o zájmovém telefonu dostala do spisu, to vyplývá z operativní činnosti policisty zpracovávajícího případ. Zdroji jsou informátoři, vytěžení osob, anonymní udání a vyhodnocení již povolených výpisů. Soudce nemá k dispozici informaci o tom, kdo je uživatelem čísla, a většinou ani neví, který

operátor číslo provozuje. Ve věcech, které byly předmětem dohledové prověrky spisů rejstříku Nt Okresního soudu v Děčíně a které se týkaly povolování zjišťování údajů o telekomunikačním provozu podle § 88a trestního řádu, jde o prověřování trestné činnosti cizinců pocházejících z exotických zemí, kteří nemají bydliště v České republice. Většinou se proto jedná o mobilní čísla přenosná s krátkodobým využitím a ani výpisy nepřinesou často žádné informace o skutečném uživateli, nýbrž o tom, kam se dále z těchto čísel telefonovalo. Tak se zjišťují další čísla, která mohou, ale nemusí být zajímavá. Dochází k jakémusi větvení a je pouze na policejním orgánu, aby si vyhodnotil, co je přínosem pro objasnění trestné činnosti. Jak policejní orgán dodržuje zásadu, že zjištěním údajů nebude sledován jiný zájem než získání skutečností důležitých pro trestní řízení, není již předmětem dalšího soudního dohledu. Soudu je doručena žádost příslušného policejního orgánu, včetně policejního spisu. Po zapsání spisu do rejstříku Nt soudce žádost přezkoumává, tzn. její odůvodnění, souvislost s vyšetřovanou věcí, urgentnost a kvalitu spisového materiálu. Jde o vyšetřování ve stadiu podezření, operativní spis není uzavřen, případnou účelovou manipulaci s ním soudce nemůže zjistit. Jedná se o množství různých dokladů, operativních záznamů, protokolů a vysvětlení, často jen volně vložených do šanonů. Spisy mohou obsahovat mnohastránkové PC sjetiny předchozích výpisů, případně operativní vyhodnocení těchto výpisů a z toho pak označení zájmových čísel, to však záleží na fázi vyšetřování a dalších okolnostech, přítomnost těchto dokumentů není podmínkou. Pokud soudce žádosti vyhová, příkaz vydá (negativní rozhodnutí se nevydávají). Další úkony soud ve věci neprovádí, jedná se o jednorázový úkon, který je ukončen vydáním příkazu.

III. Ústní jednání, dokazování

Navrhovatel při ústním jednání přednesl návrh ve shodném znění s jeho výše citovaným písemným vyhotovením.

Kárně obviněný v rámci výslechu též odkázal na vyjádření podané předsedou Okresního soudu v Děčíně ze dne 23. 6. 2011. Uvedl, že se skutečnostmi tvrzenými navrhovatelem nesouhlasí. Při vydávání předmětného příkazu měl k dispozici žádost policejního orgánu, tu v rámci plnění svých pracovních povinností přezkoumal. K žádosti byl předložen i spisový materiál, odůvodnění jím vydaného příkazu vycházelo z těchto dokladů. Bez předložení vyšetřovacího spisu by k vydání příkazu v žádném případě nepřistoupil. Zde policejní orgán zcela jednoznačně deklaroval, že čísla, jejichž sledování bylo žádáno, byla vyhodnocena jako zájmová na podkladě již v minulosti povoleného příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu. Kárně obviněný neměl možnost zde uvedená čísla prověřovat, a pokud je policejní orgán uvedl s tím, že nesouvisela s trestnou činností, pak soudce uvedl v omyl a musí nést důsledky takového jednání. Kárně obviněný upozornil na skutečnost, že dotyčné ustanovení § 88a trestního řádu bylo Ústavním soudem zrušeno.

Navrhovatelem byl navržen důkaz vyjádřením vedoucího odboru dohledu Ministerstva spravedlnosti ze dne 28. 6. 2011, kterým jsou řediteli justičního odboru ministerstva předkládány závěry prověrky rejstříku Nt Okresního soudu v Děčíně ohledně povolování zjišťování údajů o telekomunikačním provozu podle § 88a trestního řádu. Vedoucí odboru

dohledu uvádí, že ve všech prověřených spisech pracovníci jeho odboru shledali nedostatečné odůvodnění příkazu povolujícího zjišťování údajů. K pochybení soudců uvádí, že rozhodnutí obsahují velmi stručná odůvodnění, z nichž nelze dovodit nezbytnost zjištění údajů o telekomunikačním provozu u jednotlivých telefonních čísel. Z žádosti policejního orgánu není zřejmé, na základě jakých skutečností bylo to které jednotlivé telefonní číslo uznáno za zájmové, přesto soudci umožnili dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací. Přestože není možné po soudcích požadovat, aby osobně prověřovali relevanci sledování jednotlivých čísel nebo důvodů, které k takovému sledování policejní orgán vedou, je jejich povinností vždy vyžadovat, aby žádosti policejních orgánů byly dostatečně a věrohodně odůvodněné. Pokud policejní orgán takto nepostupoval a z jednotlivých žádostí nebylo zřejmé, jaké skutečnosti vedou ke konkrétním telefonním číslům, soudce měl takovou žádost policejnímu orgánu vrátit. Odbor dohledu Ministerstva spravedlnosti nenavrhл oddělení justičního dohledu podání návrhu na zahájení kárného řízení s dotyčnými soudci, věc by mohla být vyřešena výtkou.

K důkazu byl dále předložen spis vedený Okresním soudem v Děčíně pod sp. zn. 0 Nt 915/2009. Součástí tohoto spisu je žádost Služby cizinecké policie, oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, detašovaného pracoviště Varnsdorf, ze dne 16. 10. 2009, o povolení výpisu telekomunikačního provozu, SMS zpráv, zjištění buněk a IMEI a dalších telefonních čísel užitých celkem čtyřmi uvedenými telefonními čísly a přístroji, ve kterých byla tato telefonní čísla užitá, v období cca od 1. 6. 2009 do 16. 10. 2009. Provozovatelé uvedených telefonních čísel dle žadatele nejsou známí. V odůvodnění žádosti je uvedeno, že dne 7. 7. 2009 byly dle § 158 odst. 3 trestního řádu zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu „napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky“ dle § 171d odst. 1 trestního zákona proti podezřelému P. B. Jmenovaná dne 23. 4. 2008 úmyslně uzavřela sňatek s občanem Nigerie L. N., čímž umožnila následnou legalizaci jeho pobytu na území ČR. Za uzavření sňatku obdržela částku 35 000 Kč. Jmenovaný L. N. následně požádal v Nigerii o turistické vízum v ČR, přicestoval do republiky a zde se přihlásil k pobytu u své manželky. Policie tímto žádá o uvedené povolení s cílem zadokumentovat spojení osoby N. J., jako možného organizátora, a ostatních občanů Nigérie. Uvedená telefonní čísla byla vyhodnocena jako zájmová, a to již z povolených výpisů vedených u Okresního soudu v Děčíně pod zn. 0 Nt 896/2009, žádanými důkazy mají být získány potřebné informace vedoucí k možnému odhalení totožnosti organizátora a dalších možných skutků.

Kárně obviněný soudce vydal ve věci dne 16. 10. 2009 příkaz, jehož výrokem bylo nařízeno, aby provozovatelé vykonávající telekomunikační činnost poskytli policejnímu orgánu údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, odchozích a příchozích aktivních a pasivních hovorech, SMS zpráv, včetně ustanovení přenašečů buněk a IMEI, jakož i informací o číslech (nových) SIM – karet, které byly instalovány v mobilních telefonech, a to u čtyř konkretizovaných účastnických čísel v období od 1. 4. do 16. 10. 2009. V odůvodnění příkazu soudce odkázal na trestní řízení vedené Policií ČR proti podezřelému P. B., která dne 23. 4. 2008 úmyslně uzavřela sňatek s občanem Nigérie L. N., čímž umožnila legalizaci jeho pobytu na našem území a převzala částku 35 000 Kč. Jmenovaný se přihlásil k pobytu u své manželky. Z dosud provedeného operativního šetření bylo zjištěno, že v této souvislosti vystupuje další osoba pod jménem N. J. a případně i další občané Nigérie. Ve výroku uvedená telefonní čísla byla vyhodnocena jako

zájmová na podkladě již v minulosti povoleného příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu. Zjištěním shora uvedených údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu mobilních telefonních přístrojů uvedených účastnických čísel lze důvodně očekávat získání informací významných pro objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení, vedoucích zejména ke zjištění pachatelů a organizátorů další obdobné trestné činnosti. Z těchto důvodů byl dle § 88a odst. 1 trestního řádu vydán Okresním soudem v Děčíně příkaz dle žádosti žadatele, zejména s odkazem na nutnost zadokumentovat spojení s osobou N. J., který je možným organizátorem. Zajištěním důkazů, pro které je příkaz vydáván, by měla být prokázána identifikace osoby, která trestný čin spáchala, a provedení těchto úkonů má klíčový význam pro prověření dalších skutečností v souvislosti s trestnou činností. Soud proto vydal příkaz k zajištění údajů o telekomunikačním provozu dle § 88a odst. 1 trestního řádu.

Kárný senát měl k dispozici též vyšetřovací spis Služby cizinecké policie, oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, sp. zn. CPUL-219/TČ-2009-044040, z jehož obsahu ověřil skutečnosti uvedené žadatelem ve výše citované žádosti.

Kárnému senátu bylo doručeno vyjádření soudcovské rady Okresního soudu v Děčíně ke kárným návrhům ze dne 6. 3. 2012. Soudcovská rada vyslovila nesouhlas s podáním kárných návrhů pro porušení povinností § 88a trestního řádu z důvodu nedostatečného odůvodnění vydaných příkazů. Dle jejího názoru by potom bylo možno pro takto definované kárné provinění stíhat jakéhokoli soudce, který vydá nepřezkoumatelné rozhodnutí. O náležitostech odůvodnění je příslušný rozhodovat pouze odvolací soud. Dle soudcovské rady je tímto zpochybněna jistota soudců, že nebudou postihováni v kárném řízení za rozhodovací činnost. Odkazuje též na změny právního řádu a jeho výkladů, mění se i názory na povinnost odůvodnit určitá rozhodnutí (např. rozpor mezi stanoviskem Nejvyššího soudu Cpjn 19/2006 a rozhodnutím Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1554/08). Dle názoru soudcovské rady by mohly být v kárném řízení postihovány pouze excesy v rozhodovací praxi soudce, ke kterým však ze strany kárně obviněných soudců nedošlo.

Navrhovatel ve své závěrečné řeči uvedl, že dle jeho názoru se kárně obviněný dopustil jednání uvedeného v popisu skutku obsaženém v návrhu na zahájení kárného řízení, přičemž toto jednání naplňuje veškeré znaky skutkové podstaty kárného provinění podle § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích a mohlo mít za následek citelný zásah do soukromí osob, jejichž osobní údaje byly zajištěny právě na základě takto nedostatečně odůvodněného příkazu k zajištění údajů o telekomunikačním provozu. Zákonný znak porušení povinnosti soudce je dán tím, že kárně obviněný soudce nepostupoval podle § 80 odst. 3 písm. b) zákona o soudech a soudcích, dle něhož je třeba každé rozhodnutí řádně a srozumitelně odůvodnit. Zároveň též nepostupoval ani analogicky podle § 134 odst. 2 trestního řádu, který stanoví náležitosti odůvodnění daného příkazu, neboť v odůvodnění tohoto příkazu, který musí být podle § 88a odst. 1 trestního řádu odůvodněn, neuvedl žádné konkrétní důkazy a úvahy, o nichž by se při vydání příkazu opíral. Podle názoru navrhovatele zde chybí jasná úvaha o propojenosti jednání podezřelé osoby a čísel, jejichž údaje měly být příkazem zjištěny. Tím byly porušeny i zásady vyjádřené v rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 789/2006. Klíčovým v dané věci je podle navrhovatele skutečnost, že zásah do soukromí každého člověka je možné činit jen tehdy, je-li nezbytný a nutný v dané činnosti, což samozřejmě vyšetřování trestné činnosti je.

Ochrana proti zneužívání a nadužívání tohoto institutu byla svěřena do rukou soudů, a to postupem dle § 88a trestního řádu. Aby tato ochrana mohla být efektivní, nesmí být pouze formální. Soud se proto musí v daném řízení zabývat tím, zda údaje poskytnuté žadatelem opodstatňují zásah do práva na soukromí. Pokud tomu tak není, soudce je povinen požádat o doplnění pokladů, případně příkaz nevydat. Tak tomu však v dané věci nebylo. Navrhovatel nijak nezpochybňuje, že i za řádného postupu podle § 88a trestního řádu může dojít k situaci, kdy budou získány údaje o telefonních číslech osob, které se nepodílejí na trestné činnosti anebo dokonce, jak tomu bylo v tomto případě, byly protizákonným jednáním příslušného policisty nějakým způsobem zneužity, ale právě důsledným dodržováním pravidel řízení je tato možnost výrazně snížena. V závěru navrhopatel zdůraznil, že návrh na zahájení kárného řízení nepodal z důvodu postižení kárně obviněného soudce výraznou sankcí, ale aby z judikturních důvodů poukázal na to, že ochranu soukromí je možno poskytovat lépe. Proto navrhl nejmírnější možnou sankci, a to důtku, pokud by nepostačovalo podle názoru kárného soudu pouhé projednání věci.

Kárně obviněný v závěrečné řeči poukázal na časový odstup od vydání předmětného příkazu, v roce 2009 ještě výpis GSM, který je dnes k vydání příkazů dle § 88a trestního řádu požadován, pro tyto účely nebyl nikým využíván. Soudce neměl možnost ověřit pravdivost údajů uvedených žadatelem. Kárně obviněný odkázal na 20letou praxi u Okresního soudu v Děčíně, během které učinil řadu velmi složitých rozhodnutí, za kterými si stojí a vždy se je snažil co nejlépe odůvodnit. Neshledává v tomto případě důvod ke kárnému postihu.

IV. Hodnocení důkazů, závěr

Kárný senát vyhodnotil důkazy provedené při ústním jednání po pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Navrhovatel kárně obviněnému soudci vytýkal, že vydal příkaz dle § 88a odst. 1 trestního řádu na podkladě nedostatečně a nevěrohodně odůvodněné žádosti policejního orgánu, příkaz jakožto soudní rozhodnutí nedostatečně odůvodnil, a umožnil tak dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací.

V projednávané věci bylo tedy dle názoru kárného senátu nejdříve nutno posoudit, zda postup kárně obviněného soudce při vydání příkazu ke zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu dne 16. 10. 2009 byl v souladu s § 88a trestního řádu, konkrétně zda měl při vydání příkazu k dispozici dostatek údajů pro posouzení splnění podmínek stanovených § 88a trestního řádu. Je tedy nutno definovat, jaké podmínky § 88a trestního řádu pro vydání příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu stanoví. Ze znění odstavce 1 tohoto ustanovení vyplývá, že předseda senátu či v přípravném řízení soudce nařídí sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu vždy, je-li to třeba „*k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení*“. Citované ustanovení tedy ukládá soudci před vydáním příkazu ověřit, že žádané údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu je třeba zjistit k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení. Pouze takto široce a poměrně neurčitě je vymezen prostor pro úvahu soudce, zda příkaz vydá či nikoliv.

Neurčitost ustanovení § 88a trestního řádu kritizoval i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/11, kterým toto ustanovení ke dni 30. 9. 2012 zrušil. Ústavní soud v úvodu své argumentace pojmenoval účel ustanovení § 88a trestního řádu: „*Napadené ustanovení zakládá orgánům činným v trestním řízení oprávnění, aby za účelem objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení získaly od provozovatelů služeb elektronických komunikací údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, které jsou jinak předmětem telekomunikačního tajemství anebo se na ně vztahuje ochrana osobních a zprostředkovaných dat. Je zřejmé, že přístup orgánů veřejné moci k těmto údajům bez souhlasu uživatelů těchto služeb se vzhledem k možnosti dovodit z nich informace o místě, čase, účastnících a způsobu jejich komunikace bezprostředně a citelně dotýká jejich práva na informační sebeurčení, neboť je v tomto rozsahu zbavuje možnosti, aby sami rozhodli, zda tyto informace zpřístupní jiným osobám. Tato skutečnost sice nevylučuje přípustnost takového zásahu, musí však pro něj být splněny podmínky vyplývající z ústavního pořádku. Jde především o to, aby předmětné omezení bylo stanoveno na základě zákona a aby jeho právní úprava splňovala požadavek určitosti plynoucí ze zásady právního státu, tedy aby byla přesná a zřetelná ve svých formulacích a současně předvídatelná v tom smyslu, aby potenciálně dotčeným jednotlivcům poskytovala dostatečnou informaci o podmínkách, za kterých může k omezení jejich základního práva dojít“ (bod 19 citovaného nálezu). Po podrobení ustanovení § 88a trestního řádu testu ústavnosti na základě uvedených kritérií dospěl Ústavní soud k následujícímu závěru: „*Z dikce napadeného ustanovení vyplývá, že nařízení sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu výslovně podmiňuje pouze tím, že takovéto opatření musí sledovat účel „objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení“. Ústavní soud má za to, že tímto způsobem upravené meze základního práva na informační sebeurčení jsou formulovány velmi široce a neurčitě a ve své podstatě umožňují vyžádání a použití předmětných údajů ze strany orgánů činných v trestním řízení pokaždé, je-li jim možné přiznat nějakou souvislost s probíhajícím trestním řízením“ (bod 24 citovaného nálezu).**

Ústavní soud se dále v uvedeném nálezu zabýval úlohou soudů při rozhodování o vydání příkazu dle § 88a trestního řádu a dospěl k závěru, že ani soudní ochrana založená rozhodováním předsedy senátu či soudce, a posílená jeho povinností vydat příkaz písemně a odůvodnit ho, nemůže odstranit nedostatky spočívající v neurčitosti a přílišné obecnosti právní úpravy předmětného ustanovení. Jestliže zákonodárce při schválení znění § 88a trestního řádu do tohoto ustanovení nezahrnul úvahu o intenzitě určitého veřejného zájmu na omezení základního práva nebo svobody v případě jednotlivých trestných činů a způsobu tohoto omezení, což činí toto ustanovení z hlediska ochrany základních práv a svobod nedostatečným, pak její absenci nemůže v každém konkrétním případě nahradit soud. Dle Ústavního soudu by takový postup neodpovídal čl. 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze meze základních práv a svobod stanovit pouze zákonem. „*Jen zákonodárce je ústavně legitimován k tomu, aby na základě svého uvážení za respektování principu proporcionality přiznal stanovením určité povinnosti přednost ústavním pořádkem aprobovanému veřejnému zájmu před základním právem v typově vymezeném právním vztahu. Ponechání určení ústavně souladných mezí toliko na rozhodovací praxi soudů by navíc nebylo slučitelné ani s požadavkem právní jistoty, neboť případný zásah do základního práva na informační sebeurčení není v důsledku neurčitosti současné právní úpravy pro jednotlivce předvídatelný v takové míře, která by odpovídala závažnosti případných negativních důsledků*

pro jeho soukromí. Lze tedy konstatovat, že právě tato neurčitost představuje hlavní nedostatek napadené právní úpravy, pokud jde o její ústavněprávní přezkum.“

Kárný senát považuje závěry Ústavního soudu vyjádřené v citovaném nálezu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 24/11, za zásadní pro posouzení, zda se kárně obviněný soudce při aplikaci § 88a trestního řádu dopustil pochybení, které by bylo možno kvalifikovat jako kárné provinění ve smyslu § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích, tj. zaviněné porušení povinností soudce. Vzhledem k výše citovanému znění § 88a trestního řádu lze konstatovat, že soudce by závažně porušil své povinnosti v souvislosti s vydáním příkazu dle tohoto ustanovení, pokud by žádost a předložený spis, tj. podklady, na základě kterých soudce o vydání příkazu dle § 88a trestního řádu rozhoduje, vůbec neobsahovaly skutečnosti, z nichž by bylo možno dovodit, že žádané údaje mohou být použity k objasnění skutečností důležitých pro trestní řízení. Ve všech ostatních případech lze individuálně zvažovat, zda soudce mohl či měl i vzhledem k nedostatečné a obecné formulaci ustanovení § 88a trestního řádu v projednávané věci zamezit případně nadměrnému zásahu do práv a povinností osob, kterých se vydání příkazu ke zjištění údajů o uskutečnění telekomunikačním provozu týkalo. Takové pochybení v projednávané věci nebylo kárně obviněnému vytýkáno, kárný senát proto pouze obecně konstatuje, že ani pozitivní závěr by pravděpodobně bez dalšího nezaložil jeho kárnou odpovědnost.

V případě kárně obviněného bylo prokázáno, že rozhodoval na základě zahájeného řízení o podezření z trestného činu, měl k dispozici nejen žádost, ale i vyšetřovací spis o zahájení úkonů trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu proti konkrétní podezřelé osobě, s vylíčením skutečností, které nasvědčovaly opodstatněnosti vznesené žádosti, tj. povolit výpis telekomunikačního provozu telefonních čísel z důvodu zjistit spojení navázaných podezřelou osobou. Je otázkou uvážení, zda si kárně obviněný soudce mohl vyžádat podrobnější upřesnění souvislostí. Vzhledem k formulaci § 88a trestního řádu to však nelze označit za povinnost uloženou mu zákonem, jejímž porušením by se dopustil kárného provinění. Jak je již uvedeno výše, v souladu se zněním § 88a trestního řádu by k porušení povinností soudce dosahujícího kárného provinění mohlo dojít pouze při jednoznačném excessu spočívajícím například ve vydání příkazu bez žádosti příslušného orgánu, případně na základě blanketní žádosti, bez uvedení jakýchkoliv souvislostí s trestním řízením.

Kárný senát považoval v projednávané věci též za podstatné, že navrhovatel k výtce vydání příkazu bez dostatečných podkladů netvrdil, že potřebné souvislosti nebyly obsaženy ve vyšetřovacím spisu. Pokud je žádost policejního orgánu o povolení výpisu telekomunikačního provozu soudu předkládána s vyšetřovacím spisem, lze předpokládat, že případné pochybnosti či nejasnosti soudu o souvislostech žádosti s předmětem trestního řízení mohou být odstraněny na základě skutečností uvedených v tomto spisu.

K výtce navrhovatele týkající se formálního odůvodnění kárný senát dospěl k závěru, že odůvodnění příkazu vydaného kárně obviněným soudcem je stručné, ale nelze jej označit za nesrozumitelné či zcela nedostatečné pro absenci důvodů. Skutečnost, že soudce k odůvodnění příkazu použil údaje uvedené v žádosti, sama o sobě nezakládá porušení povinností soudce své rozhodnutí řádně odůvodnit.

K tvrzení, že kárně obviněný postupem při vydání předmětného příkazu umožnil dlouhodobé a systematické zneužívání získaných informací, kárný senát konstatuje, že se jedná o označení právních důsledků navrhovatelem popsaného jednání, které v řízení nebyly podloženy žádnými konkrétními skutečnostmi, natož důkazy.

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že v kárném řízení nebylo prokázáno, že by kárně obviněný soudce vydal příkaz dle § 88a trestního řádu bez jakýchkoliv podkladů a bez souvislosti s trestním řízením. Příkaz vydal písemně, jeho odůvodnění nelze označit za nepřezkoumatelné či z jiného důvodu za zcela nedostatečné. Navrhovatelem nebylo nijak prokázáno, že v důsledku vydání dotyčného příkazu kárně obviněný soudce umožnil policejnímu orgánu dlouhodobé a systematické zneužívání neoprávněně získaných informací.

Jednání kárně obviněného soudce vymezené navrhovatelem v návrhu na zahájení kárného řízení tedy nenaplnilo skutkovou podstatu kárného provinění definovaného § 87 odst. 1 zákona o soudech a soudcích a kárně obviněný byl návrhu v plném rozsahu v souladu s § 19 odst. 2 zákona č. 7/2002 Sb. zproštěn.

P o u č e n í: Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení **n e n í** přípustné.

V Brně dne 16. května 2012

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně kárného senátu